

Odbor za prava žena i jednakost spolova

2016/2219(INI)

10.11.2016

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i jednakost spolova

upućeno Odboru za vanjske poslove

o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2015.
godinu i politici Europske unije u tom području
(2016/2219(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Beatriz Becerra Basterrechea

PA_NonLeg

PE589.216v02-00

2/13

AD\1109191HR.docx

HR

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i jednakost spolova poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir Protokol br. 1 priložen Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o ulozi nacionalnih parlamenta u Europskoj uniji i Protokol br. 2 priložen Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2016. o situaciji u kojoj se nalaze žene izbjeglice i tražiteljice azila u EU-u,
 - uzimajući u obzir zajednički radni dokument službi Komisije naslovljen „Ravnopravnost spolova i jačanje položaja žena: promijeniti život djevojčica i žena uz pomoć vanjskih odnosa EU-a 2016. – 2020.”,
 - uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulска konvencija),
 - uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325, 2242, 1820, 1888, 1889 i 1960 o ženama, miru i sigurnosti,
 - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) iz 1979.,
 - uzimajući u obzir Konvenciju o statusu izbjeglica iz 1951. i njezin Protokol iz 1967. godine,
 - uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta,
 - uzimajući u obzir izvješće Rashide Manjoo, posebne izvjestiteljice UN-a o nasilju nad ženama, njegovim uzrocima i posljedicama, iz 2015.,
 - uzimajući u obzir zaklučke 60. zasjedanja Komisije Ujedinjenih naroda za status žena koje se održalo u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku od 14. do 24. ožujka 2016.;
 - uzimajući u obzir izvješće Svjetske zdravstvene organizacije iz 2013. o svjetskim i regionalnim procjenama nasilja nad ženama;
- A. budući da je nasilje nad ženama i djevojčicama jedan od najraširenijih oblika kršenja ljudskih prava, da ono utječe na sve slojeve društva neovisno o dobi, obrazovanju, prihodima, društvenom položaju i zemlji podrijetla ili prebivališta te da predstavlja ključnu prepreku ravnopravnosti spolova; budući da je u nekim zemljama zabilježen značajan porast broja takvih slučajeva;
- B. budući da su žene i djevojčice u mnogim dijelovima svijeta i dalje žrtve rodno uvjetovanog nasilja, uključujući silovanje, trgovanje ljudima, prisilni brak, zločine iz časti, genitalno sakaćenje žena, ropstvo, okrutne i neljudske kazne koje se smatraju mučenjem i druga kršenja njihovih temeljnih prava na život, slobodu, pravdu, dostojanstvo i sigurnost,

- kao i na psihološki i tjelesni integritet te spolno i reproduktivno samoodređenje;
- C. budući da nemaju sve žene i sva djeca koji su bili žrtve obiteljskog nasilja ili seksualnih zločina pristup odgovarajućim mrežama potpore, uslugama zaštite mentalnog zdravlja ili pravosudnim sustavima sposobljenima za postupanje s tim vrstama prekršaja;
 - D. budući da je prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije oko 35 % žena u svijetu bilo žrtva fizičkog i/ili seksualnog nasilja te da u tu brojku nisu uključeni neprijavljeni slučajevi i podaci koji nisu nikad prikupljeni;
 - E. budući da su u zemljama u kojima se provodi smrtna kazna metode koje se koriste za pogubljivanje žena nalik mučenju i uključuju tjelesno ponižavanje žrtve;
 - F. budući da je poštovanje ljudskih prava, a posebno prava žena i djevojčica, ugroženo diljem svijeta te budući da se univerzalnost ljudskih prava sve više i ozbiljnije dovodi u pitanje brojnim autoritarnim režimima; budući da postoje brojni pokušaji skupina iz ekstremne desnice i pokreta protiv ravnopravnosti spolova da se ograniče prava žena u pogledu njihovih tijela, prava lezbijskih, homoseksualnih, biseksualnih, transrodnih i interspolnih (LGBTI) osoba i temeljna prava izbjeglica i tražitelja azila;
 - G. budući da je EU predan promicanju ravnopravnosti spolova i provedbi rodno osviještene politike u svim svojim djelovanjima;
 - H. budući da je ravnopravnost spolova preduvjet za to da bi žene i djevojčice mogle ostvarivati svoja ljudska prava te je ključna za provedbu rodno osviještene politike u okviru nacionalnih strateških programa;
 - I. budući da je strategijom EU-a za ravnopravnost spolova već predviđeno uvrštenje rodno osviještene politike u trgovinsku politiku EU-a;
 - J. budući da su u oružanim sukobima žene i djece izbjeglice, tražitelji azila i osobe bez državljanstva među najranjivijim društvenim skupinama te da se tijekom humanitarnih kriza raseljene tinejdžerice suočavaju sa znatno većim rizicima;
 - K. budući da se posljednjih godina u nekim evropskim zemljama javlja manje tolerantan stav prema migrantima, izbjeglicama i tražiteljima azila; budući da bi EU trebao predvoditi svojim primjerom i osigurati dosljednost između svoje unutarnje i vanjske politike i budući da države članice moraju prenijeti europsko zakonodavstvo u svoja nacionalna zakonodavstva;
 - L. budući da se spolno i reproduktivno zdravlje i povezana prava zasnivaju na temeljnim ljudskim pravima te su ključni elementi ljudskog dostojanstva; budući da ti elementi još uvjek nisu zajamčeni u svim dijelovima svijeta;
 - M. budući da su žene diljem svijeta posebno pogodjene posljedicama klimatskih, okolišnih i energetskih politika, zbog čega postoji međuvisnost borbe protiv neravnopravnosti spolova i borbe protiv klimatskih promjena;
 - N. budući da su žene i djevojčice s invaliditetom ili one koje pripadaju manjinskim kulturnim, tradicijskim, jezičnim, vjerskim i rodnim skupinama ili seksualnim manjinama

izložene većem riziku od nasilja, zlostavljanja i zapostavljanja te različitih oblika diskriminacije na temelju invalidnosti, manjinskog statusa i roda;

- O. budući da žene i djevojčice čine dvije trećine od 960 milijuna nepismenih osoba diljem svijeta¹; budući da se djevojčice i dalje suočavaju s ozbiljnim poteškoćama i isključenosti u obrazovnim sustavima u mnogim zemljama i budući da je djevojčicama i ženama vrlo često onemogućen pristup kvalitetnom obrazovanju te da su često prisiljene napustiti školovanje u slučaju braka ili rođenja djeteta;
- P. budući da je Vijeće sigurnosti UN-a u svojoj izjavi iz 2005. pozvalo države članice UN-a da nastave provoditi njegovu Rezoluciju 1325 razvijanjem nacionalnih akcijskih planova ili drugih strategija na nacionalnoj razini; budući da je do danas samo 60 država članica UN-a, među kojima je 17 država članica EU-a, razvilo i pokrenulo takve nacionalne akcijske planove;
- Q. budući da žene čine tri petine od milijardu ljudi koji žive ispod granice siromaštva;
- R. budući da je jačanje ekonomskog položaja žena način da se poveća i poboljša stvarno uživanje njihovih temeljnih prava;
- 1. smatra da bi žene trebale imati veću ulogu u procesima sprečavanja sukoba te nacionalnim i međunarodnim institucijama uključenima u te procese, kao i u promicanju ljudskih prava i demokratskih reforma te naglašava da je važno podržati sustavno sudjelovanje žena kao ključni element mirovnog procesa i obnove nakon sukoba; ističe da je sudjelovanje žena u pregovorima o razrješenju sukoba od ključne važnosti za promicanje prava i sudjelovanja žena, što je prvi korak prema njihovu potpunom uključivanju u buduće tranzicijske procese; poziva Komisiju, Visoku predstavnicičku i države članice da promiču ulogu žena unutar svih okvira za rješavanje sukoba i izgradnju mira u kojima EU sudjeluje;
- 2. snažno osuđuje činjenicu da se silovanje i drugi oblici seksualnog i rodno utemeljenog nasilja nad ženama i djevojčicama i dalje koriste kao ratno oružje; poziva sve zemlje, a prije svega države članice EU-a koje još nisu razvile nacionalne akcijske planove za provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 da to smjesta učine, zajedno sa strategijama za izravnu borbu protiv nasilja nad ženama; poziva na globalnu predanost tome da se zajamči provedba Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325; ističe da misije zajedničke sigurnosne i obrambene politike te misije osposobljavanja, tehničke misije i misije za pružanje pomoći EU-a u trećim zemljama moraju doprinijeti borbi protiv seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja; ističe da je potrebno upotrijebiti miroljubiva sredstva za rješavanje sukoba koja uključuju sudjelovanje žena u središtu pregovora i djelovanja;
- 3. uviđa da su žene i djevojčice u posebno nepovoljnem položaju i ugrožene te da je potrebno posebno se usredotočiti na to da žene i djevojčice imaju pristup obrazovanju, spolnom i reproduktivnom zdravlju i povezanim pravima, da mogu živjeti bez ikakvog oblika nasilja, da se ukloni diskriminatorno zakonodavstvo i prakse i da se globalno ojača položaj djevojčica i mladih žena;
- 4. poziva na globalno zalaganje za to da se preventivno zajamči sigurnost žena i djevojčica

¹ http://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/swp08_eng.pdf

od samog početka svake izvanredne ili krizne situacije, i to primjerenim hvatanjem u koštač s opasnošću od seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, podizanjem razine osviještenosti o tome, poboljšanjem pristupa pravdi za žene i djevojčice tijekom sukoba i u situacijama nakon sukoba, povećanjem odgovornosti i efektivnog kaznenog progona počinitelja takvog nasilja s obzirom na to da je nekažnjavanje, uključujući nekažnjavanje pripadnika službenih oružanih snaga, u nekim zemljama i dalje jedna od prepreka prekidanju začaranog kruga seksualnog nasilja, i osiguranjem svih zdravstvenih usluga u području spolnog i reproduktivnog zdravlja, uključujući i siguran i legalan pobačaj za žrtve silovanja u ratu;

5. osuđuje činjenicu da se u zemljama u kojima je na snazi smrtna kazna za pogubljenje žena koriste metode koje se mogu poistovjetiti s mučenjem (npr. kamenovanje) ili uključuju tjelesno ponižavanje (npr. javno vješanje), a koje u konačnici služe kao sredstvo za zastrašivanje drugih žena; oštro osuđuje sve vrste rodno specifičnog mučenja, posebno kamenovanje i zločine iz časti;
6. i dalje smatra da nasilje nad ženama i rodno uvjetovano nasilje predstavljaju kršenje temeljnih prava i ekstreman oblik diskriminacije, što je istovremeno i uzrok i posljedica neravnopravnosti spolova unutar i izvan EU-a;
7. osuđuje činjenicu da žene i djevojčice čine 98 % žrtava trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja; poziva države članice da ulože veće napore u borbu protiv te prakse kojom se krše temeljna prava žena i djece;
8. naglašava da razlike u vjeri, kulturi i tradiciji ne mogu ni u kojem slučaju služiti kao opravdanje za diskriminaciju niti bilo koji oblik nasilja, a posebno ne za nasilje nad ženama i djevojčicama kao što su genitalno sakacanje žena, seksualno zlostavljanje, femicid, rani i prisilni brak, nasilje u obitelji, ubojstva i nasilje iz časti te ostali oblici mučenja i ubojstva, poput kamenovanja;
9. ponavlja da je genitalno sakacanje žena ozbiljno kršenje ljudskih prava kojem bi se trebala posvetiti posebna pozornost u okviru dijaloga EU-a s trećim zemljama u kojima se ta praksa javlja u osjetnoj mjeri; podsjeća da genitalno sakacanje žena ima ozbiljne i trajne zdravstvene posljedice za žene, a samim time i za razvoj;
10. napominje da se u okviru mjera za suprotstavljanje rodno uvjetovanom nasilju treba uhvatiti u koštač i s problemom nasilja na internetu, uključujući uznemirivanje, zlostavljanje i zastrašivanje, te se njima treba pomoći u stvaranju internetskog okruženja koje je sigurno za žene i djevojčice;
11. ponavlja svoje dugotrajno protivljenje smrtnoj kazni u svim okolnostima te poziva na hitno proglašenje moratorija na izvršenje smrtne kazne u svim zemljama u kojima se ona još uvijek provodi;
12. poziva na analizu podataka po regijama o rodno uvjetovanom nasilju kako bi mjere poduzete za poboljšanje uvjeta žena u određenim regijama bile bolje prilagođene konkretnim potrebama;
13. pozdravlja prijedlog Komisije od 4. ožujka 2016. o pristupanju EU-a Istanbulskoj konvenciji, prvom pravno obvezujućem međunarodnom instrumentu čija je svrha

sprečavanje nasilja nad ženama i borba protiv njega; vjeruje da će se time postići bolja djelotvornost i dosljednost unutarnjih i vanjskih politika EU-a te na međunarodnoj razini povećati odgovornost EU-a i njegova uloga u borbi protiv nasilja nad ženama i rodno uvjetovanog nasilja; apelira na Komisiju i Vijeće da učine sve što je u njihovoj moći kako bi potaknule EU da potpiše i zaključi tu konvenciju i da istovremeno ohrabre 14 država članica koje još nisu potpisale i ratificirale Istanbulsku konvenciju da to učine te da osiguraju odgovarajuću primjenu tog instrumenta;

14. traži od Komisije da hitno sastavi europsku strategiju za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja, koja će uključivati pravni instrument za borbu protiv svih vrsta nasilja nad ženama u EU-u i sprečavanja tog nasilja;
15. žali zbog nedostatka politika prevencije rodno uvjetovanog nasilja, nedostatka potpore žrtvama i visoke stope nekažnjavanja počinitelja u velikom broju zemalja; traži od Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) da s trećim zemljama razmjenjuje primjere dobre prakse u vezi sa zakonodavnim postupcima i programima osposobljavanja za policijske i pravosudne djelatnike te državne službenike; poziva EU da podupre organizacije civilnog društva čiji je cilj obrana ljudskih prava i promicanje ravnopravnosti spolova u trećim zemljama te da aktivno surađuje s međunarodnim organizacijama koje djeluju u području ravnopravnosti spolova kako bi se stvorile sinergije i promicalo jačanje položaja žena;
16. uviđa da je prosječna dob osoba koje se počinju baviti prostitucijom diljem svijeta između 12 i 14 godina i da su prostitucija i seksualno iskorištavanje pitanja koja su snažno povezana sa rodom neke osobe te predstavljaju oblik rodno uvjetovanog nasilja koji je protivan načelima ljudskih prava, među kojima je ravnopravnost spolova jedno od ključnih načela; poziva međunarodnu zajednicu da razradi konkretne mjere za smanjenje potražnje za ženama, djevojčicama, muškarcima i dječacima u svrhu prostitucije kao ključnu strategiju za sprečavanje i smanjenje trgovine ljudima;
17. poziva na provedbu zakona i politika izravno usmjerenih na počinitelje kako bi se smanjila potražnja za seksualnim iskorištavanjem i na to da se dekriminaliziraju osobe koje se bave prostitucijom te da im se pruže usluge podrške, uključujući visokokvalitetnu socijalnu, pravnu i psihološku pomoć onima koji se žele prestati baviti prostitucijom;
18. naglašava da su rodni stereotipi jedan od glavnih uzroka kršenja prava žena te nejednakosti između muškaraca i žena te ističe važnost borbe protiv onih stereotipa kojima se podupire podčinjenost žena u društvu te koji su jedan od glavnih uzroka nejednakosti između muškaraca i žena, kršenja ljudskih prava žena i rodno uvjetovanog nasilja; ističe da je važno provesti kampanje za podizanje razine osviještenosti usmjerene na sve slojeve društva, utvrditi strategije za motiviranje žena i uključivanje muškaraca, osigurati veći doprinos medija te uvrstiti rodna pitanja u obrazovanje i sve politike i inicijative EU-a, posebno u one povezane s vanjskim djelovanjem, razvojnom suradnjom i pomoći te humanitarnom pomoći; poziva ESVD i Komisiju da naglase uključenost muškaraca i dječaka u informativnim kampanjama i kampanjama za podizanje svijesti o pravima žena, i kao ciljane publike i kao pokretača promjene; napominje da posebnu pozornost treba posvetiti ustavnim, zakonodavnim i regulatornim odredbama kojima se diskriminiraju žene na temelju njihova spola;
19. ponavlja da dječji, rani i prisilni brak te nepoštovanje minimalne zakonski odobrene dobi

- za stupanje u brak predstavljaju kršenje prava djece i prepreku jačanju položaja žena;
20. ističe da je važno da se vlasti obvežu na razvoj edukativnih kampanja usmjerenih na muškarce i mlađe naraštaje, u cilju uključivanja muškaraca i dječaka kao partnera, sprečavajući i postupno uklanjajući sve vrste rodno uvjetovanog nasilja i promičući jačanje položaja žena;
21. ističe potrebu za poboljšanjem pristupa žena i djevojčica svim razinama obrazovanja te za uklanjanjem svih prepreka učenju, posebno u najsiromašnijim i najmarginaliziranim zajednicama, i naglašava da je potrebno podržati strukovno obrazovanje za žene i programe osposobljavanja u području ravnopravnosti spolova namijenjene obrazovnim stručnjacima u trećim zemljama, jer se pokazalo da obrazovanje žena i djevojčica u velikoj mjeri poboljšava njihove izglede za budućnost; potiče EU da taj prioritet uključi u sve svoje aktivnosti u području diplomacije, trgovine i razvojne suradnje te predlaže da se izrada proračuna kojom se poštuje ravnopravnost spolova uzme u obzir i primjeni na sve programe i mjere koji nude financiranje u području obrazovanja i osposobljavanja za žene i djevojčice; naglašava potrebu da se nastavi s obrazovanjem djece, mladih i žena u izbjegličkim kampovima i zonama sukoba, kao i u bolnicama;
22. apelira na sve države članice da ubrzaju provedbu obveza u vezi s pravima ženama sadržanim u Konvenciji o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena u okviru Pekinške platforme za djelovanje te da podupru organizacije civilnog društva posvećene promicanju ravnopravnosti spolova;
23. zabrinut je zbog industrije zamjenskog majčinstva, u kojoj se tijelo žene smatra robom na međunarodnom reproduktivnom tržištu te žali zbog činjenice da industrija zamjenskog majčinstva u velikoj mjeri iskorištava ranjive žene, posebno one sa svjetskog juga;
24. osuđuje činjenicu da svake godine 500 000 žena diljem svijeta umre pri porođaju¹ i da se često krše seksualna i reproduktivna prava žena; naglašava da odgovarajuća i cjenovno pristupačna zdravstvena zaštita i univerzalni pristup obrazovanju i uslugama povezanimi sa spolnim i reproduktivnim zdravljem te njihovo poštovanje doprinose prenatalnoj zdravstvenoj skrbi te mogućnosti da se izbjegnu visokorizični porođaji te smanji smrtnost novorođenčadi i djece;
25. apelira na EU i njegove države članice da priznaju neotuđiva prava žena i djevojčica na tjelesni integritet i samostalno donošenje odluka u pogledu, između ostalog, prava na pristup dobrovoljnom planiranju obitelji, zdravlju majki te sigurnom i legalnom pobačaju, što su važni načini spašavanja života žena, te pravo na život bez nasilja, uključujući genitalno sakraćenje žena, rani i prisilni brak te silovanje u braku;
26. poziva EU i međunarodnu zajednicu da aktivno rade na novom cilju održivog razvoja o ravnopravnosti spolova (peti cilj održivog razvoja) i da tome dodjeljuju sve veća sredstva, održavajući pritom važnost pristupa sveobuhvatnom seksualnom obrazovanju i univerzalnog pristupa spolnom i reproduktivnom zdravlju i povezanim pravima;
27. žali zbog činjenice da se žene diljem svijeta i dalje suočavaju s golemlim izazovima pri traženju i zadržavanju pristojnih radnih mjesta, kao što dokazuje izvješće Međunarodne

¹ Izvor: UNICEF.

organizacije rada naslovljeno „Žene na radnom mjestu 2016.”;

28. žali zbog toga što su stakleni strop ženama u poslovanju, razlika u plaćama između muškaraca i žena i društveno obeshrabrvanje žena poduzetnica i dalje globalne pojave; poziva na uspostavljanje inicijativa za dodatno jačanje položaja žena, posebno u području samozapošljavanja te malih i srednjih poduzeća;
29. žali što se žene prečesto diskriminiraju u odnosu na muškarce kada je riječ o pristupu finansijskim sredstvima poput bankovnih kredita; naglašava činjenicu da se pokazalo da je jačanje položaja žena u sferi poduzetništva ključan čimbenik u jačanju gospodarstva te dugoročno gledajući u borbi protiv siromaštva;
30. preporučuje da se u pogledu rodno uvjetovanog nasilja razmotri izrada i donošenje obvezujućeg međunarodnog instrumenta na razini UN-a s vlastitim tijelom za nadzor; predlaže da se izrada proračuna kojom se poštuje ravnopravnost spolova uzme u obzir i primjeni na sve programe i mјere koji nude financiranje u području obrazovanja i osposobljavanja za žene i djevojčice;
31. poziva Komisiju i države članice EU-a da primijene izradu proračuna kojom se poštuje ravnopravnost spolova u svim relevantnim financiranjima EU-a;
32. naglašava potrebu da se zajamči da zdravstveni djelatnici, policijske snage, tužitelji, suci, diplomatsko osoblje i osoblje misija za održavanje mira, i u EU-u i u trećim zemljama, prođu odgovarajuće osposobljavanje za pomoć i potporu žrtvama nasilja, posebno ženama i djeci, u stanjima sukoba i tijekom operacija na terenu;
33. žali zbog činjenice da je brak između odrasle i maloljetne osobe u određenim trećim zemljama zakonit, a u nekim slučajevima maloljetna osoba može biti i mlađa od devet godina (udaja djevojčica);
34. podsjeća na to da kada govorimo o načelu ravnopravnosti ne podrazumijevamo samo muškarce i žene, nego je potrebno obuhvatiti i pripadnike LGBTI zajednice;
35. zabrinut je zbog toga što je posljednjih godina niz skupina iz ekstremne desnice i pokreta usmjerениh protiv ravnopravnosti spolova pridobio javnu pozornost u brojnim zemljama; ti pokreti dovode u pitanje ostvarena postignuća u području prava žena i ravnopravnosti spolova te prava migranata i usmjereni su na blokiranje zakona i politika kojima se štite pripadnici zajednice LGBTI od zločina iz mržnje i diskriminacije;
36. žali zbog činjenice da je homoseksualnost u određenim trećim zemljama kazneno djelo, a stoga u nekim slučajevima kažnjivo i smrtnom kaznom, i osuđuje tu činjenicu; poziva EU i države članice da u svojoj vanjskoj politici snažno promiču i štite ostvarivanje svih ljudskih prava pripadnika zajednice LGBTI;
37. skreće pozornost na potrebu za pojačanim uključivanjem rodnih pitanja u humanitarnu pomoć koju pruža EU;
38. duboko žali zbog nedovoljne ravnopravnosti spolova u političkoj sferi i podzastupljenosti žena u donošenju političkih, društvenih i ekonomskih odluka, čime se ugrožavaju ljudska prava i demokracija; smatra da bi vlade trebale nastojati ostvariti ravnopravnost spolova u

okviru postupaka izgradnje i održavanja demokracije i boriti se protiv svih vrsta rodne diskriminacije u društvu; ističe da izvješća misija za promatranje izbora pružaju jasne smjernice za politički dijalog EU-a s trećim zemljama u cilju poboljšanja sudjelovanja žena u izbornom procesu i demokratskom životu zemlje;

39. podsjeća na to da je akcijski plan EU-a za ravnopravnost spolova i jačanje položaja žena u okviru razvoja jedan od temeljnih alata EU-a za poboljšanje ravnopravnosti spolova u trećim zemljama te stoga smatra da bi druga verzija tog plana trebala biti u obliku komunikacije Komisije; poziva Komisiju da razmotri rezoluciju Parlamenta o donošenju novog GAP-a;
40. poziva EU da revidira svoje politike u području međunarodne trgovine i da primjeni pristup u kojem su prioritet ljudska, radnička i potrošačka prava i prava okoliša te u kojem su ta prava nit vodilja za transnacionalnu i nacionalnu trgovinu i ulaganja;
41. poziva EU da u okviru svojih nacionalnih strategija za ljudska prava i u političkim dijalozima osigura ravnopravnost spolova i zaštitu temeljnih ljudskih prava te da se ti elementi uvrste u sve gospodarske i trgovinske sporazume EU-a s trećim zemljama kao pravno obvezujuće klauzule; poziva na usklađivanje s temeljnim vrijednostima EU-a kao kriterij za dobivanje potpore iz proračuna;
42. ističe da europska poduzeća koja posluju u čitavome svijetu imaju ključnu ulogu u promicanju ravnopravnosti spolova jer mogu poslužiti kao primjer;
43. ističe da je važno uvesti pozitivne mjere poput sustava kvota kako bi se promicalo sudjelovanje žena u radu političkih tijela, demokratskom procesu i donošenju ekonomskih odluka;
44. poziva na to da se u okviru procesa praćenja i ocjenjivanja novog akcijskog plana EU-a za ravnopravnost spolova koriste rodno osjetljivi kvantitativni i kvalitativni pokazatelji te provodi sustavno i pravovremeno prikupljanje podataka raščlanjenih po rodu;
45. žali zbog činjenice da neke zemlje i dalje ograničavaju sudjelovanje žena na izborima;
46. naglašava da je međunarodna zajednica položaj žena s invaliditetom postavila kao prioritetno pitanje; podsjeća na to da se u zaključcima visokog povjerenika UN-a za ljudska prava navodi da politike i programe usmjerene na rješavanje pitanja nasilja nad ženama i djevojčicama s invaliditetom treba izrađivati u uskoj suradnji s osobama s invaliditetom, uz poštovanje njihove autonomije, te s organizacijama iz tog područja; ističe da je potreban redovit nadzor nad institucijama i odgovarajuće osposobljavanje pružatelja skrbi; traži od EU-a da borbu protiv diskriminacije na temelju invaliditeta uvrsti u svoje politike vanjskog djelovanja te razvojne suradnje i pomoći, uključujući i Europski instrument za demokraciju i ljudska prava;
47. osuđuje kršenje ljudskih prava žena koje žive na okupiranim teritorijima euromediteranske regije koje uglavnom obuhvaća uzneniranje i seksualno zlostavljanje i koje okupacijske snage koriste kao mehanizam zastrašivanja cijelog društva u njihovoj borbi za svoje legitimno pravo na samoodređenje; skreće pozornost na ulogu žena u održavanju mira, promicanju dijaloga i rješavanju sukoba u cilju suprotstavljanja kršenju prava žena u euromediterskoj regiji i njihove zaštite od svih vrsta nasilja, uključujući

nasilje koje provode strane okupacijske snage;

48. poziva države članice u kojima je migracijska kriza dovela do znatnog pogoršanja zaštite prava žena da nadziru centre za izbjeglice i njihovu okolicu kako bi se spriječilo nasilje, uključujući seksualno nasilje, i kako bi se počinitelje privelo pravdi;
49. ističe ranjivost migranata, izbjeglica i tražitelja azila, posebno mladih, žena i marginaliziranih skupina, te neodgovoru potrebu da se razviju sigurni i zakoniti migracijski kanali, uz jamčenje pristupa spajanju obitelji, besplatnom javnom obrazovanju, uslugama zdravstvene skrbi, posebno kada je riječ o spolnom i reproduktivnom zdravlju, zapošljavanju, stanovanju i psihološkoj potpori te odobrenje humanitarnih posjeta; poziva države članice da osiguraju da se prava žena migrantica ili izbjeglica, kao što su pristup vizama, prava na zakonit boravak i socijalna prava, dodjeljuju pojedinačno i neovisno o njihovu bračnom statusu ili partnerskom odnosu;
50. ističe činjenicu da masovno kretanje migranata i tražitelja azila nerazmjerne izlaže žene i djevojčice rodno uvjetovanom nasilju i rodno uvjetovanoj diskriminaciji u tranzitnim zemljama i odredišnim zemljama; napominje da su neke žene i djevojčice izbjeglice i migrantice žrtve seksualnog nasilja koje provode krijumčari migranata te također postaju žrtve trgovine ljudima; poziva agencije EU-a i tijela nadležna za provedbu zakona u državama članicama da na odgovarajući način osposebe svoje osoblje kako bi se vodilo računa o specifičnim potrebama i ranjivostima žena i djevojčica izbjeglica;
51. duboko žali što su Romi, a posebno Romkinje, i dalje žrtve raširene diskriminacije i netrpeljivosti prema Romima koje samo doprinose nepovoljnem položaju, isključenosti, segregaciji i marginalizaciji; poziva EU i države članice da u potpunosti poštuju ljudska prava Roma jamčenjem prava na obrazovanje, zdravstvene usluge, zaposlenje, stanovanje i socijalnu zaštitu;
52. poziva na ulaganje u žene i mlade, s obzirom na to da je to djelotvoran način borbe protiv siromaštva, a posebno siromaštva žena;
53. ističe važnost daljnje borbe protiv jaza između plaća muškaraca i žena te ubrzanja procesa radi ostvarenja ciljanog postotka koji je utvrdila Komisija u vezi sa ženama na rukovodećim položajima;
54. protivi se svakom zakonu, propisu ili vladinu pritisku u pogledu bezrazložnog ograničenja slobode izražavanja, posebno žena i drugih rodnih kategorija;
55. žali zbog činjenice da su žene nedovoljno zastupljene u donošenju ekonomskih, društvenih i političkih odluka; smatra da je sudjelovanje žena u donošenju političkih, ekonomskih i društvenih odluka pitanje temeljnih prava i demokracije; preporučuje uvođenje sustava rodnog pariteta i sustava rodnih kvota u svojstvu privremenih zakonskih instrumenata kojim će se promicati sudjelovanje žena u radu političkih tijela i u demokratskom procesu, ponajprije kao kandidatkinja, pri čemu bi trebalo donijeti zakonodavstvo kojim bi se isto propisalo i za velika javna i privatna poduzeća;
56. potiče države članice, Komisiju i ESVD da se usredotoče na ekonomsku i političku emancipaciju žena u zemljama u razvoju potičući njihovo uključivanje u poslovni svijet te u provedbu regionalnih projekata i lokalnih razvojnih projekata;

57. potiče aktivno sudjelovanje žena u sindikatima i drugim organizacijama kao važan čimbenik u uvođenju rodnih aspekata u područje radnih uvjeta;
58. poziva na jačanje prava starijih osoba, posebno starijih žena, s pomoću borbe protiv svih oblika diskriminacije i omogućavanjem tim osobama da vode dostojanstven i siguran život kao punopravni članovi društva;

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	8.11.2016	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	26 5 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcelllesi, Krisztina Morvai, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Liliana Rodrigues, Ernest Urtasun, Ángela Vallina, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záboršká, Jana Žitňanská	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Izaskun Bilbao Barandica, Linnéa Engström, Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Constance Le Grip, Marc Tarabella, Julie Ward	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	John Stuart Agnew, Doru-Claudian Frunzulică	